

Cuvânt pastoral la Nașterea Domnului Iisus Hristos

† ANDREI,

DIN MILA LUI DUMNEZEU EPISCOP AL COVASNEI ȘI HARGHITEI

Summary:

This text is the pastoral letter of H.G. Andrei, Bishop of Covasna and Harghita from Christmas 2018. It quotes from the text of the Kontakion of the Nativity: "Today the Virgin gives birth..." which is explained in details. Likewise some carol texts are quoted.

Keywords:

Christmas; Kondakion of Nativity: "Today the Virgin gives birth..."; preparation of the world for Jesus` coming.

Preacuviosului cin monahal

Preacucernicilor Părinți, slujitori ai Sfintelor Altare

Stimate autorități

Iubiți frați și surori întru Domnul,

Îl primesc eu pe Hristos în Bethleemul sufletului meu?

„Fecioara astăzi, pe Cel mai presus de ființă naște, iar pământul peștera Celui neapropiat aduce, Îngerii cu păstorii slavoslovesc, iar magii cu steaua călătoresc. Că pentru noi s-a născut prunc tânăr, Dumnezeu cel mai înainte de veci.”

Condacul Praznicului

Repetând cuvântul „astăzi”, Sfânta Maică Biserică încearcă să ne introducă în duhul acestei mari sărbători a Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos. Toate verbele sunt la timpul prezent, toate au loc astăzi, toate se petrec în prezent.

Bethleemul se află la o distanță de 9 km de Ierusalim, a cărei traducere este Casa Pâinii, iar evenimentul nu este o veche poveste. Evenimentul Dumnezeieștii întrupări este un fapt care s-a petrecut în istorie, dar bucuria și binecuvântarea Lui îmbrățișează întreaga istorie, toate epocile și întreg neamul omenesc.

Străbatem zile cu adevărat grele. Ceea ce ne lipsește nu este istețimea, nici puterea, nici banul sau așa zisele valori. Sărăcia noastră este duhovnicească. Ceea ce ne lipsește este Persoana Hristos.

Întreaga istorie până la Hristos este pecetluită de așteptarea lui. După cum scrie la Cartea Facerii: „... Nu va lipsi sceptru din Iuda, nici toiag de cârmuitor din coapsele sale, până ce va veni Împăciuitorul, Căruia i se vor supune popoarele”¹.

În perioada de după Hristos așteptarea sosirii Domnului s-a transformat în așteptarea întâlnirii și împărtășirii cu El. Acesta este sensul Praznicului Crăciunului. La acest Praznic observăm bucuria Tatălui când s-a văzut împlinit în Fiul. Dumnezeu Omul se face Prunc, vine în brațele noastre. Cum s-ar fi petrecut lucrurile dacă Maica Preacurată și bătrânul Iosif ar fi bătut la ușa mea:

„La ai săi, El a venit
Și ei nu L-au primit”.

Îl primesc eu pe Hristos în Bethleemul sufletului meu? Hristos Domnul a venit în lume să sfințească umanitatea, iar Fecioara Maria i-a oferit trupul ei curat, a devenit Născătoare de Dumnezeu. Din nou ne proșternem în fața ieslei din Bethleem, fiind călăuziți de îngeri: „Nu vă temeți. Căci iată vă binevestesc vouă bucurie mare, care va fi pentru tot poporul. Că vi s-a născut azi Mântuitor, care este Hristos Domnul”².

Și ce găsim acolo? „Un Prunc înfășat culcat în iesle”³.

Este Pruncul Preanevinovat prevestit de Proorocul Isaia: „Căci Prunc s-a născut nouă, un Fiu s-a dat nouă, a Cărui stăpânire este pe umărul Lui și se cheamă numele Lui, Înger de mare sfat, Sfetnic minunat, Dumnezeu tare, biruitor, Domn al Păcii, Părinte al veacului ce va să fie”⁴.

În sufletele noastre ca și în sufletele păstorilor ce se închinau Pruncului, răsună lauda îngerilor „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire”⁵. Pruncul preanevinovat vine într-o lume, în Anul Centenar, dezbinată și plină de ură ca să aducă înfrățirea și bună-nvoirea. Nu zadarnic ne îndeamnă colindul:

„Acum te las, fii sănătos,
Și vesel de Crăciun
Dar nu uita când ești voios,
Creștine să fi bun.”

Relatând ce s-a întâmplat atunci Colindele noastre Îl văd pe Pruncul Iisus: „Mititel înfășețel în scutec de bumbăcel”, sau

„Și-a născut un Prunc Frumos
Și-L numi Iisus Hristos

¹ Biblia, *Sfânta Scriptură*, EIBMBOR, București, 2013, *Facere* 49, 10.

² *Luca* 2, 10-11.

³ *Luca* 2, 12.

⁴ *Isaia* 9, 5.

⁵ *Luca* 2, 14.

L-a născut în iesle jos,
Să ne fie de folos
L-a născut pe fân uscat,
Să ne scape de păcat”.

Contemplând și noi Taina Întrupării Pruncului Nevinovat îi zicem: „Cel ce din veci Te-ai născut din Tatăl și la plinirea vremii Te-ai întrupat de la Duhul Sfânt și Te-ai născut cu trup din Sfânta Fecioară Maria ca să ne mântuiești din robia păcatului, pace lumii Tale dăruiește și ne izbăvește pe noi de toate ispitele și necazurile, ca să cântăm Ție cu ușurință așa: Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce cu trupul în peșteră Te-ai născut, miluiește-ne”⁶.

Trăim realitatea unor vremuri, în care și la noi în țară ca peste tot în lume, Crăciunul se arată foarte devreme, scăldat într-o risipă de lumini și culori așezate pe stâlpi, copaci, balcoane, prin grădini, pe acoperișul clădirilor. Bucuria este a copiilor, Moș Crăciun, pe cât de bătrân atât este de darnic și din desagă făgăduiește și bucură cu daruri.

În nicio altă sărbătoare tradiția nu este atât de strânsă, ba chiar îngemănată cu istoricul ei religios. Colinda îl vestește pe Dumnezeu Pruncul. În tradiția românească copii sunt cei mai autentici ambasadori ai veșnicului Bethlehem, purtătorii adevăratei tradiții a colindelor care oferă o tainică înțelegere a acestui Mare Praznic al Nașterii Domnului. Moșii și strămoșii noștri aveau o mai dreaptă înțelegere a acestui praznic decât avem noi astăzi. Copleșiți de atâta simț al istoriei, observăm pe un Iisus al ei, care s-a născut cu aproape două mii de ani în urmă, o dată pentru totdeauna, a cărui întrupare o sărbătorim printr-o amintire liturgică și printr-un ospăț la care El nu a fost poftit. Imnografii din Bizanț știau mai mult decât pricepem noi din cântările lor, că Nașterea Domnului anuală, este mai mult decât o comemorare, mai mult decât o masă festivă. Ea nu este numai amintirea evenimentului, ci evenimentul însuși, real ca cel din Bethlehem. Taina euharistică presupune prezența pâinii ce se preface în Trup și vinul în Sânge, nu în zadar Proscomidiarul are chipul Peșterii. Așezate în Sfintele Vase ele sunt purtate în procesiune și așezate pe Sfânta Masă ca un Trup în devenire.

Cuviosul Roman Melodul cântă: „Fecioara astăzi pe Cel mai presus de ființă naște”⁷, el credea în acel „astăzi” ca într-un moment în care întruparea se repetă pentru noi, la modul tainic, dar nu mai puțin real.

Când însă vorbeau cei vechi ai noștri, cu multă nostalgie mă gândeam la vechile noastre colinde de Crăciun, una din moștenirile cele mai prețioase pentru înțelegerea noastră de oameni ai locului și neamului românesc.

⁶ Acatistul Nașterii Domnului, *Condacul I*.

⁷ *Condacul Nașterii Domnului, glasul 8, Mineiul lunii Decembrie, Ziua 25*.

Colindele sunt bătăne, născute cu neamul omenesc, dar în același timp foarte tinere, ele vestesc Nașterea Domnului. Ele au menirea să ne facă fericiți și împreună să ne înălțăm duhovnicește ca să ne ridicăm mintea la Cel care a venit pe pământ pentru mântuirea noastră,

„ Să se nască,
Și să crească
Să ne mântuiască.”

Colindele se cântă în Postul Crăciunului și în zilele de sărbătoare ale Nașterii Domnului împletindu-se cu cântecele de stea, cu tradițiile creștine de Anul Nou și de Bobotează.

Ele păstrează legătura vie dintre cult și cultură în limba vechilor cazanii, tradiție creștină din secolul IV în România. Ele se cântă pe muzică apropiată de cea a doinelor și baladelor românești. Conținutul lor teologic, versificat cu simplitatea și mlădirea artistică a omului curat la suflet și iubitor de Dumnezeu își are izvorul în Sfânta Liturghie și în învățătura Bisericii despre taina mântuirii noastre în Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Ele sunt exprimate în cuvinte simple, ușor de înțeles și de memorat de către credincioși. Pruncul Iisus și Maica Preacurata și preanevinovata, Fecioara Maria stau în centrul tuturor colindelor autentice. Îngerii, Păstorii și Magii, natura înconjurătoare și întreg cosmosul își află sensul existenței prin participarea la minunea Nașterii Mântuitorului în ieslea din Bethleemul Iudeii.

În colinde se arată familiaritatea oamenilor cu Dumnezeu-Copilul Cel ce este „Mititel înfășețel, în scutech de bumbăcel”. În colinde se arată taina lui Dumnezeu, care este cântată, El coboară din ceruri și vine pe pământ. Se naște din Fecioară într-o peșteră săracă, pentru că Dumnezeu dorește să sfințească și să mântuiască lumea din interior, cu acordul libertății ei. Colindele reprezintă legătura vie a credinței Bisericii și a iubirii ei față de Hristos Domnul, ca răspuns al oamenilor la iubirea smerită și milostivă al lui Dumnezeu cel Veșnic, care S-a făcut om pe pământ, pentru a dărui oamenilor viață veșnică⁸.

Colindele se cântă în cor, împreună, în stare de comuniune, pentru că persoanele care le cântă, copiii, tinerii sau vârstnicii, reprezintă cetele de îngeri, care au cântat la nașterea Fiului lui Dumnezeu în Bethleem.

„Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire”⁹

⁸ Cuvântul rostit de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, la finalul Concertului de colinde intitulat „Răsăritul cel de sus”, 2017, Aula „Teoctist Patriarhul”.

⁹ Luca 2, 14.

Colindele sunt parte esențială a folclorului religios, ele sunt cea mai armonioasă îmbinare între cultul bisericesc și cultura populară. Ele sunt îndemn de bunătate, facere de bine, ospitalitate, cinste și omenie, eroism și dragoste de țară și armonie socială.

Într-un colind din secolul al XX-lea este exprimată și iubirea jertfelnică a soldaților români care au murit pentru realizarea unității naționale:

„Busuioc, mărgăritar
C-au murit pentru Ardeal,
Pe plaiul munților
În desimea brazilor,
În mijlocul florilor
Apărând un tricolor!”

Cântarea Colindelor trebuie să ne apropie mai mult de izvoarele credinței noastre ortodoxe, să ne întărească în unitatea de credință și de neam.

Iubiți credincioși și credincioase,

Sfintele Sărbători sunt zugrăvite așa cum am văzut în universul colindelor noastre, ele ne aduc aminte că cel puțin două săptămâni din an putem fi mai buni la inimă, mai frumoși în gândire și mai curați la suflet. Din păcate, există printre noi creștini care sărbătoresc un Crăciun fără Iisus, o Bobotează fără aghiasmă, și un Sfânt Ioan fără cel mai mare om născut din femeie și un An Nou fără Sfântul Vasile, un Revelion continuu, fără sfârșit, condimentat cu vicii și narcotice. Gestul viciat devine mentalitate, iar mentalitatea deviantă răstoarnă valorile, consfințind anormalitatea drept normalitate, într-o libertate rău folosită. Astăzi suntem într-o căutare de soluții împotriva crizei și a sărăciei, dar nu vom face nimic fără remediile spirituale împotriva acestei crize lente și bine studiate care distruge conștiința tinerilor. În zadar ne vom strădui să curățăm pământul apărat cu sânge de strămoși, de gunoaiile vrăjmașe dacă-l vom lăsa populat cu oameni deformați și mutilați sufletește.

Vă rog părinților, ocrotiți-vă și educați-vă copii în duh creștin. Este vorba de viitorul nostru ca neam, popor și patrie. Sfântul Apostol Pavel ne îndeamnă: „Voi părinților, nu întărâtați la mânie pe copii voștri, ci crește-ți întru învățătura și certarea Domnului”¹⁰.

Rugându-L pe Pruncul Mântuitor să ne ajute să ne creștem copii după modelul Lui și să fim nevinovați ca pruncii, ca să putem să moștenim „Raiul cel închis ce azi S-a deschis”, dorim ca praznicile Crăciunului, Anului Nou și Bobotezei să le petrecem cu bucuria pe care pruncii o au la sărbători.

¹⁰ Efeseni 6, 4.

Pastorală la Sărbătoarea Învierii Domnului

Al vostru de tot binele doritor și
către Domnul rugător,
Cu sfântă prețuire și binecuvântare,

†Andrei,
Episcopul Covasnei și Harghitei

*Data în Reședința Episcopală din Miercurea Ciuc, Astăzi 25 Decembrie 2018, de
ziua Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos.*